

Zákonné změny u tzv. ghetto-důchodů německého důchodového pojištění (Pozměňovací zákon o vyplácení důchodů za práci v ghettu [ZRBG])

Často kladené dotazy

1. Koho se týkají změny v ZRBG (zákon o důchodech za práci v ghettu?)

- Týkají se těch osob, jejichž důchod byl schválen teprve dodatečně, podle změněné jurisdikce Spolkového sociálního soudu v roce 2009, a který byl z důvodu omezující čtyřroční lhůty vyplácen teprve později, zpravidla od ledna 2005.
- Týkají se také těch osob, jejichž důchod začíná později, protože žádost o důchod byla podána po 30. červnu 2003. (Tato lhůta pro podávání žádostí v budoucnosti odpadá.)
- Týkají se kromě toho těch osob, jejichž žádost o důchod byla odmítnuta nebo které dosud ještě nepodaly žádnou žádost, protože se ghetto nenacházelo na území obsazeném německou Říší nebo na území do ní začleněném, nýbrž pouze v "oblasti vlivu národního socialismu". To se týká kromě jiného ghett na Slovensku, v Rumunsku a v Šanghaji.

2. Co upravuje nový zákon?

- Všechny důchody za práci v ghettu mohou být v budoucnosti vypláceny se zpětnou platností od 1. července 1997 v případě, že jsou splněny podmínky pro důchod, jako je např. minimální věk a minimální doba pojištění.
- Kdo již důchod pobírá, který začíná později, může nyní obdržet dávku se zpětnou platností od prvního možného začátku existence důchodu (nejdříve od 1. července 1997). V tomto případě vzniká zpravidla doplatek důchodu. Současně se však sníží měsíční částka platby, protože dosud placené příplatky za pozdější začátek vyplácení důchodu odpadnou. Ten, kdo si to nepřeje, si ponechá dosavadní důchod; k doplatku důchodu v tomto případě nedojde.
- Kromě toho byly rozšířeny podmínky týkající se polohy ghetta. Dosud se ghetto muselo nacházet "na území obsazeném německou Říší nebo na území do ní začleněném. Nyní je dostačující, když se ghetto nacházelo v oblasti vlivu národního socialismu. Na základě

této skutečnosti mohou být pro přiznání ghetto-důchodu uznána například i ghetta na Slovensku.

3. Již pobírám ghetto-důchod, který je vyplácen od 1. července 1997. Změní se něco pro mě? Musím něco podniknout?

- Pro Vás se nic nemění. Nemusíte nic podniknout, Váš důchod bude jako dosud i nadále vyplácen.

4. Pobírám ghetto-důchod, který začíná později než v červenci 1997. Co musím podniknout, abych dostal svůj důchod od července 1997?

- V případě, že již pobíráte důchod za Vaši práci v ghettu od Německého důchodového pojištění, nemusíte zatím nic podniknout.
- Obdržíte informační dopis od důchodového pojištění. V tomto dopise bude sděleno, od kterého prvního možného okamžiku by Váš důchod mohl začít a jak vysoký by Váš důchod byl. Kromě toho bude uvedena výše vzniklého pravděpodobného doplatku důchodu. K doplatku přibudou ještě úroky, které ještě nejsou v dopise uvedeny.
- V dopise budete vyzván/a, abyste německému důchodovému pojištění sdělil/a, zda si přejete pobírat Váš důchod k dřívějšímu začátku důchodu. V tomto případě bude důchod "nově vyměřen" k novému začátku vyplácení důchodu. Budete dotázán/a, zda si přejete "nové vyměření" důchodu.
- V případě, že si přejete dřívější začátek, měl/a byste zakřížkovat příslušné políčko na připraveném formuláři a zaslat jej důchodovému pojištění, aby bylo možné Váš důchod nově vypočítat a vyplácet.

5. Kdy obdržím dopis od důchodového pojištění?

- Důchodové pojištění začne rozesílat informační dopisy okamžitě po vstupu nového zákona v platnost. To bude pravděpodobně 1. srpen 2014.
- Zaslání bude trvat několik měsíců. Prosíme Vás o trpělivost, jestliže neobdržíte dopis bezprostředně během měsíce srpna nebo září 2014.

6. Existuje pořadí, podle kterého budou oprávněné osoby informovány? Mohu něco podniknout, abych se dostal/a rychleji na řadu?

- Německé důchodové pojištění napíše nejdříve nejstarším oprávněným osobám.
- Všechny oprávněné osoby s důchody začínajícími později než v červenci 1997 budou co možná nejrychleji informovány. Oprávněné osoby nemusí být sami aktivní.
- V případě, že do konce roku 2014 od Německého důchodového pojištění nic neuslyšíte, obraťte se prosím na Vašeho příslušného nositele důchodového pojištění. Adresu naleznete na Vašem výměru důchodu nebo na posledním sdělení o valorizaci důchodu.
- V případě, že již nemůžete adresu nalézt, můžete také napsat na adresu Deutsche Rentenversicherung Bund, 10704 Berlin, Německo. Uvedte prosím Vaše číslo pojistky (VSNR). V případě, že číslo pojistky neznáte, uveďte Vaše datum narození a jako věc "Ghettorente [Ghetto-důchod]" nebo "Rente nach dem ZRBG" [Důchod podle ZRBG].

7. Dostanu v případě dřívějšího začátku důchodu více důchodu?

- Na to nelze paušálně odpovědět. V případě dřívějšího začátku vyplácení důchodu bude měsíční důchod nižší, na straně druhé vzniká zpravidla doplatek důchodu (viz k tomuto tématu i odpověď na dotazy 2 a 14).
- Zda je výhodnější dřívější začátek vyplácení důchodu s doplatkem a nižším měsíčním důchodem nebo dosavadní vyšší měsíční důchod bez doplatku důchodu musí, rozhodnout každý sám pro sebe. To závisí na pravděpodobné době, po kterou se důchod bude ještě pobírat. Při rozhodování může hrát roli i to, zda bude v budoucnosti vyplácen vdovský nebo vdovecký důchod.

8. Mým dosavadním řízením o důchodu za práci v ghettu jsem pověřil advokáta. Bude informační dopis zaslán přímo advokátovi?

- Ne, zpravidla se informační dopis zasílá Vám.
- Informační dopis se však zasílá přímo advokátovi v případě, že jste podal/a odpor nebo žalobu proti výměru důchodu a toto řízení je ještě otevřené.

- Informační dopis se zasílá také zplnomocněnému advokátovi v případě, že tento již s ohledem na změnu zákona podal žádost o nové vyměření Vašeho důchodu.
- Udělenou plnou moc můžete kdykoliv odvolat, například v případě, že chcete zamezit vzniku dalších nákladů na advokáta. V tomto případě to prosím sdělte příslušnému německému nositeli důchodového pojištění a uveďte přitom Vaše číslo pojistky (VSNR).

9. V jakém jazyce budou zasílány informační dopisy?

- Dopisy budou zasílány podle země bydliště v němčině, angličtině, hebrejštině, ruštině, francouzštině, maďarštině a češtině.

10. Mohl/a bych předem obdržet vzor takového informačního dopisu?

- Rádi Vám předáme exemplář informačního dopisu s formulářem pro zpětnou odpověď (Formuláře "ZRBG 932"/ "ZRBG 933").

11. Co se stane poté, co jsem odpověděl/a německému důchodovému pojištění? Jak dlouho to bude trvat, než obdržím můj doplatek důchodu?

- V případě, že jste důchodovému pojištění sdělil/a, že si přejete dřívější začátek vyplácení důchodu, bude Váš důchod nově vypočítán a bude Vám zaslán nový výměr důchodu.
- Z toho vyplyne nový měsíční - nižší - důchod a Vám příslušející doplatek důchodu. Částka doplatku se bude z důvodu nové doby výpočtu zpravidla trochu lišit od částky, která Vám byla sdělena v informačním dopisu. To je zcela normální a není to žádná chyba.
- V novém výměru důchodu budou vykázány i Vám příslušející úroky.
- Protože je pravděpodobně nutné nově vypočítat několik desítek tisíc důchodů, může to nějakou dobu trvat. Nositelé důchodových pojištění však zpracují každou žádost co možná nejrychleji.

12. Jak vysoký bude doplatek důchodu v případě, že si zvolím dřívější začátek vyplácení důchodu?

- Na to nelze paušálně odpovědět, protože to závisí na výši důchodu, která je u dotčených osob velmi rozličná.

- Vycházejte ze současného měsíčního důchodu ve výši 200 eur, mohlo by se jednat o doplatek ve výši kolem 7.000 eur.
- O jakou částku doplatku by se zhruba ve Vašem případě jednalo, můžete zjistit z informačního dopisu, který obdržíte od Německého důchodového pojištění.

13. Obdržím také úroky z doplatku?

- Ano, doplatek se zúčtuje 4 % za rok.
- Jak vysoká je částka úroku ve Vašem případě, můžete zjistit z Vašeho nového výměru důchodu, který Vám bude zaslán poté, co jste se rozhodl/a pro dřívější začátek vyplácení důchodu.
- V informačním dopise nebudou úroky ještě vykázány, protože tyto budou vypočítány až po novém vyměření Vašeho důchodu.

14. Může dojít k nižšímu měsíčnímu důchodu v případě, že se rozhodnu pro dřívější začátek vyplácení důchodu, to znamená pro "nové vyměření"?

- Ano, měsíční důchod bude nižší v případě, že se důchod začne vyplácet dříve.
- Důvodem je, že důchod dosud obsahuje příplatky za každý rok, ve kterém důchod po dosažení 65 let nebyl vyplácen.
- V případě, že je Vám například vyplácen Váš důchod se začátkem důchodu k 1. lednu 2005 místo se začátkem k 1. lednu 1997, obsahuje Váš důchod příplatky za dobu od 1. července 1997 do 31. prosince 2004 ve výši 6 % za každý rok (úhrnem 45 % za 7 ½ roku). Vypočítá-li se nyní Váš důchod se zpětnou platností od 1. července 1997 ("nově vyměřen"), odpadnou dosud od července 1997 do prosince 2004 placené příplatky. Z tohoto důvodu bude měsíční důchod nižší. Od ledna 2005 přeplacené příplatky budou zúčtovány s doplatkem důchodu vzniklým od července 1997 do prosince 2004.

15. Musím vyplnit kompletní novou žádost v případě, že si přeji dostávat důchod k dřívějšímu začátku?

- Ne, v případě, že již aktuálně pobíráte důchod podle dob stanovených zákonem ZRGB, nemusí být vyplněna žádná nová žádost. Od Německého důchodového pojištění obdržíte připravený formulář, ve

kterém zakřížkujete, zda si přejete, aby Váš důchod byl nově vyměřen k dřívějšímu začátku nebo ne.

16. Existují lhůty, které musím dodržet?

- Ne, pro podání žádosti podle pozměněného zákona neexistují žádné zákonné lhůty. Žádost můžete podat kdykoliv.
- Pro ten případ, že si přejete pobírat Váš důchod k dřívějšímu datu (nejdříve od července 1997), byste měl/a pokud možno během 3 měsíců odpovědět na informační dopis Německého důchodového pojištění, aby bylo možné co možná nejrychleji vyplatit Vám příslušející doplatek důchodu.

17. Musím pověřit advokáta, abych dostával/a platby podle nového zákona?

- Ne, není nutné, abyste pověřil/a advokáta.
- Německé důchodové pojištění Vás osloví a zašle Vám jednoduchý, srozumitelný dopis. Poté můžete na formuláři zakřížkovat, zda si přejete pobírat důchod k dřívějšímu začátku.

V případě, že nejste schopen/schopna vyplnit formulář, můžete se obrátit na Německé důchodové pojištění nebo na následující organizace, které Vám bezplatně pomohou:

Živá paměť

Na poříčí 1041/12

11000 Praha, Nové Město

Web: www.zivapamet.cz

Telefon: +420 224 872 750

Fax: +420 224 872 720

Mobil: +420 774 643 545

Email: info@zivapamet.cz

- Samozřejmě, že můžete pověřit také advokáta. Musíte však sám/sama nést příslušné poplatky.

18. Obávám se, že sama neporozumím informačnímu dopisu a nezvládnou formulář pro odpovědi. Nemohu si však dovolit žádného advokáta. Kdo mně může bezplatně pomoci?

Můžete se obrátit na následující organizace, které Vám bezplatně pomohou:

Živá paměť
Na poříčí 1041/12
11000 Praha, Nové Město
Web: www.zivapamet.cz
Telefon: +420 224 872 750
Fax: +420 224 872 720
Mobil: +420 774 643 545
Email: info@zivapamet.cz

19. Dostávám vdovský důchod s dobami v ghettu, který nezačíná měsícem úmrtí, nýbrž později. Mohu jej obdržet také k dřívějšímu okamžiku. Musím něco sama aktivně podniknout?

- Ne, sama nemusíte nic aktivně podniknout. Německé důchodové pojištění přezkoumá, zda je ve Vašem případě možný dřívější začátek vyplácení důchodu.
- V případě, že by tomu tak bylo, budete informována.

20. Můj manžel/manželka zemřel/a. Pobíral/a ghetto-důchod s pozdějším začátkem vyplácení důchodu. Mohu požádat o jeho/její důchod s dřívějším začátkem důchodu a dostanu tento důchod?

- Jako vdovec nebo vdova požádat o "nový výměr" důchodu Vašeho/Vaší zesnulého/zesulé manžela/manželky a dostat vzniklý doplatek.
- Upozornujeme však na to, že v tomto případě bude Váš vdovský/vdovecký důchod muset být nově vypočítán a že měsíční částka důchodu bude nižší, protože z důvodu dřívějšího začátku výplaty důchodu odpadnou příplatky dosud obsažené v důchodu zesnulého/zesulé (viz k tomuto tématu i odpověď na dotaz 14).
- Část těchto příplatků, které jsou vyvozeny z důchodu zesnulého/zesulé, je obsažena ve Vašem aktuálním vdovském/vdoveckém důchodu. V případě, že bude důchod zesnulého/zesulé k dřívějšímu začátku nově vypočítán, musí být i Váš pozůstalostní důchod nově vypočítán. Poté odpadnou příplatky a měsíční důchod bude nižší.

21. Jsem dědicem/dědičkou bývalého/bývalé zaměstnance/zaměstnan-kyně v ghettu, který/která pobíral/a ghetto-důchod s pozdějším za-

čátkem důchodu. Mohu požádat a dostat důchod zesnulého/zesulé k dřívějšímu začátku vyplácení důchodu. Co pro to musím podniknout? Musím předložit dědický list?

- Jako dědic/dědička můžete požádat o platbu důchodu k dřívějšímu začátku důchodu. Obaťte se prosím s touto záležitostí na německého nositele důchodového pojištění, který důchod naposledy vyplácel.
- Je-li výsledkem přezkoumání ze strany důchodového pojištění dřívější začátek pobírání důchodu, bude Vám vyplacen doplatek důchodu až do uplynutí měsíce úmrtí zesnulého/zesulé.
- Pro tyto účely musíte důchodovému pojištění předložit dědický list.

22. Jsem dědicem/dědičkou bývalého/bývalé zaměstnance/zaměstnan-kyně v ghettu. V době jeho/jejího života nepodal/a žádnou žádost o ghetto-důchod. Mohu tuto žádost podat na jeho/jejím místě a dostat ghetto-důchod?

- Ne, to není možné. Podání žádosti je nepřevoditelné právo, které může uplatňovat pouze oprávněná osoba.

23. Platí fiktivní datum žádosti 18. června 1997 pro všechny žádosti podle ZRBG, dosud podané a budoucí?

- Pro všechny žádosti podané po nabytí účinnosti pozměňovacího zákona ZRBG (nabytí účinnosti pravděpodobně 1. srpna 2014) platí jako datum žádosti fiktivně 18. červen 1997 s tím, že tyto důchody - pokud jsou splněny veškeré ostatní předpoklady - mohou začít 1. července 1997.
- Již běžící důchody podle ZRBG s pozdějším začátkem důchodu mohou být vypláceny od prvního možného začátku existence důchodu - nejdříve červenec 1997. V těchto případech osloví němečtí nositelé důchodového pojištění oprávněné osoby a budou Vás informačním dopisem informovat o individuálních důsledcích (viz odpověď na dotazy 2 a 4). Podání žádosti není nutné.

24. Pobírám důchod, ve kterém jsou obsaženy doby pojištění v ghettu a doby pojištění z jiných zaměstnaneckých poměrů (před a/nebo po

válce). Platí 1. červenec 1997 jako první možný začátek existence důchodu pro celý důchod nebo jenom pro podíl z dob v ghettu?

- Zásadně platí červenec 1997 jako první možný začátek existence důchodu pro celý důchod.
- V případě, že důchod (z jiných zaměstnaneckých poměrů před a/nebo po válce) však začal již před 1. červencem 1997, bude na základě dob pojištění v ghettu podle ZRBG uznán podíl důchodu vyplácen nejdříve od 1. července 1997.

25. Bude po změně zákona ZRBG uznáno také ghetto Šanghaj?

- Ano, v budoucnu bude také ghetto Šanghaj uznáváno pro nárok na důchod podle ZRBG.

26. Moje žádost o ghetto-důchod byla zamítnuta, protože se ghetto nacházelo na Slovensku/v Rumunsku /v Šanghaji. Přezkoumá Německé důchodové pojištění automaticky moji dosavadní žádost o důchod nebo se musím na Německé důchodové pojištění obrátit?

- Němečtí nositelé důchodové pojištění přezkoumají z moci úřední dosud zamítnuté žádosti a napíší dotčeným osobám.
- Můžete se při uvedení Vašeho čísla pojistky (VSNR) také obrátit na příslušného nositele důchodového pojištění a požádat o přezkoumání Vaší žádosti na základě pozměňovacího zákona ZRBG.
- V případě, že jste ještě neuvedl/a doby zaměstnání v ghettu na jednom z těchto území, informujte prosím Vašeho nositele důchodového pojištění, aby mohl přezkoumat Váš nárok na důchod.